

Nr. 696 D.J.S. Prahova
Data 30.12.2022

**GHIDUL PREVENIRII INCIDENTELOR
DE INTEGRITATE ÎN CADRUL
DIRECȚIEI DE STATISTICĂ PRAHOVA
PENTRU DECLARAREA AVERILOR**

INTRODUCERE

Ghidul prevenirii incidentelor de integritate se adresează funcționarilor publici și personalului contractual din cadrul Direcției de Statistică Prahova.

Astfel, **ghidul se dorește un îndrumar legislativ și practic** – în egală măsură pentru funcționari publici, personal contractual, pentru consilieri de etică și pentru conducători ai Direcției de Statistică Prahova.

Prin conținutul său, ghidul realizează o trecere în revistă a obligațiilor legale ce revin instituțiilor publice din România în domeniul prevenirii corupției, precum și o detaliere a instrumentelor specifice necesare punerii în practică a măsurilor preventive, fiind formulate în același timp o serie de recomandări pe care reprezentanții administrației publice trebuie să le aibă în vedere în scopul respectării standardelor de integritate.

Legislație relevantă

1 decembrie 2021	O.U.G. nr. 127/15.12.2021 pentru modificarea <u>Legii nr. 176/2010</u> privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice	Începând cu data de 1 ianuarie 2022, declarațiile de avere și de interese vor fi completate și transmise Agenției Naționale de Integritate exclusive prin intermediul platformei online e-DAI. Începând cu 1 ianuarie 2023 toate persoanele prevăzute de lege vor avea obligația de a transmite declarațiile doar semnate electronic cu semnătură electronică calificată prin intermediul platformei online e-DAI
3 iulie 2019	Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57 privind <i>Codul administrativ</i>	Unifică și armonizează normele incidente materiei dreptului administrativ, printr-un act normativ unic
10 august 2016	Hotărârea Guvernului nr. 583 privind aprobarea <i>Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020</i>	Promovează seturi de indicatori de performanță, a managementului riscurilor, a măsurilor de transparență instituțională și a standardelor de informare și de publicare a informațiilor de interes public
1 septembrie 2010	Legea nr. 176 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea ANI, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative	Reglementează obligațiile de integritate și transparență în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, declararea averilor și intereselor, conflictul de interese și incompatibilitățile
20 februarie 2008	Hotărârea Guvernului nr. 175 privind stabilirea modelelor Registrului declarațiilor de avere și Registrului declarațiilor de interese	Aprobă modelul Registrului declarațiilor de avere și modelul Registrului declarațiilor de interese
19 aprilie 2003	Legea nr. 161 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției	Reglementează prin măsuri specifice prevenirea și combaterea corupției, a conflictului de interese și incompatibilităților
8 mai 2000	Legea nr. 78 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție	Instituie măsuri de prevenire, descoperire și sancționare a faptelor de corupție a persoanelor fizice
16 octombrie 1996	Legea nr. 115 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici	Instituie obligația declarării averii de către demnitari, magistrați și asimilații acestora, persoane cu funcții de conducere și de control prevăzute în prezenta lege și pentru funcționarii publici, precum și procedura controlului averilor acestora în cazul în care există dovezi certe că anumite bunuri ori

Una dintre condițiile impuse României în vederea aderării la Uniunea Europeană a constat în implementarea unui sistem eficient de declarare a averilor și intereselor de către persoanele care lucrează în și cu domeniul public.

Astfel, în anul 1996 a fost adoptată *Legea nr. 115 privind declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere* prin care era introdus în România sistemul de declarare și verificare a averilor și intereselor. Cu toate acestea, sistemul s-a dovedit a fi unul ineficient deoarece prin nepublicarea formularelor depuse nu se respecta principiul transparenței reglementat prin Constituția României.

Prin Legea nr. 161 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției

Într-un sistem democratic interesul public este superior, unic și primează în raport cu interesele personale. Disponibilitatea exercitării funcțiilor publice într-un mod transparent reprezintă un element-cheie pentru asigurarea unei administrații publice eficiente în cadrul statului de drept. În acest sens, caracterul de obligativitate al depunerii declarațiilor de avere și interese este justificat de influența pe care acestea o au în funcționarea continuă și eficientă a sistemului public.

În anul 2003, în vederea **optimizării sistemului de declarare și verificare a averilor și intereselor**, s-a decis atât simplificarea formularelor, cât și **instituirea caracterului public al declarațiilor astfel încât să fie eliminată orice îndoială asupra corectitudinii, obiectivității și imparțialității actelor și măsurilor administrative.** În același an, în cadrul Convenției ONU împotriva Corupției au fost reglementate standardele globale pentru declarațiile funcționarilor publici. În prezent, **caracterul obligativității depunerii anuale a declarațiilor de avere de către persoanele care exercită o funcție publică sau de demnitate publică în cadrul autorităților publice și al instituțiilor publice** (indiferent de modul în care au fost investite), este reglementat atât de Codul administrativ, cât și de *Legea nr. 78/2000* pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

Pentru înlăturarea deficiențelor privind monitorizarea și gestionarea permanentă și sistematică a declarațiilor de avere/ interese, incompatibilităților și conflictelor de interese, în vederea asigurării exercitării funcțiilor și demnităților publice în condiții de imparțialitate, integritate și transparență, în anul 2007 a fost înființată **Agencia Națională de Integritate (ANI).**

Formularul numit „*Declarație de avere și de interese*”, reprezintă un act public personal, completarea acestuia realizându-se obligatoriu în scris, pe proprie răspundere. Acesta cuprinde atât drepturile și obligațiile declarantului, cât și cele ale soțului/soției, respectiv ale copiilor aflați în întreținere. Având în vedere caracterul public al informațiilor incluse în declarații, se poate spune că prin declararea averii declarantul dă dovadă de onestitate și integritate în exercitarea funcției publice, prin prezentarea măsurii și proporției în care i se modifică situația materială și de interese conform

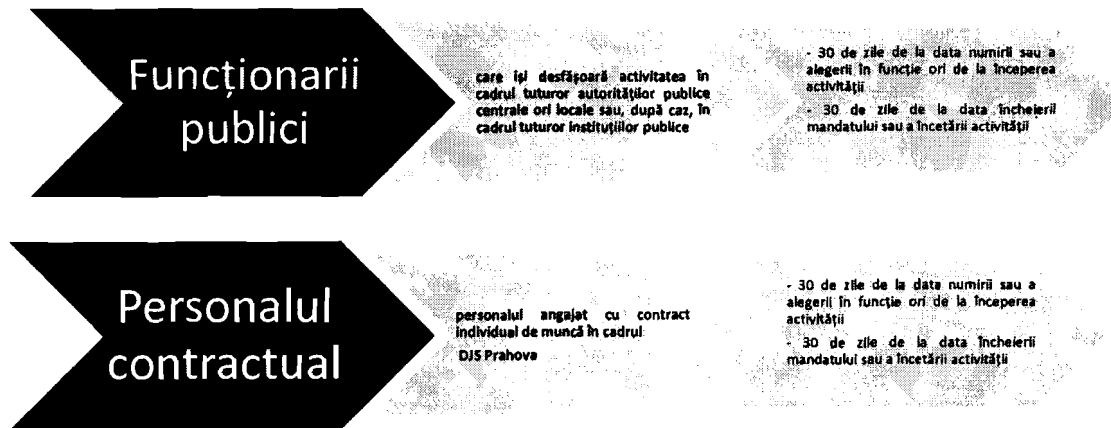
veniturilor de care dispune și a funcției ocupate. Rectificarea declarației de avere se poate face numai în condițiile prevăzute de Legea nr.176/2010.

În acest context se poate spune că prin declararea averii se urmărește asumarea în mod corect, transparent și legal a funcției publice, precum și felul în care aceste categorii de persoane respectă statutul aplicabil funcției. De asemenea, în acest fel fiind eliminată posibilitatea ca cel care deține funcția publică să recurgă la artificii juridice pentru a se sustrage sancționării în cazul nerespectării prevederilor legale.

• În cazul în care **declarațiile de avere depuse nu corespund adevărului** fapta persoanelor care au săvârșit fapta cu intenție constituie **infrațiune de fals în declarații și se pedepsește potrivit Codului Penal**. De asemenea, **nedeclararea** cuantumului veniturilor realizate sau **declararea** acestora cu trimitere la alte înscrisuri constituie **contravenție și se sancționează cu amendă de la 50 lei la 2.000 lei**.

• Instituțiile **au obligația de a păstra pe pagina proprie de internet** declarațiile de avere pe toată durata exercitării funcției sau mandatului și 3 ani după încetarea acestora și se arhivează potrivit legii.

Categoriile de personal și termene de depunere

Anual actualizata pana la 15 iunie

În cazul în care declarația depusă inițial conține deficiențe de completare, aceasta poate fi rectificată de către persoana declarantă în termen de 40 de zile de la depunerea inițială și poate fi însoțită de documente justificative.

Nedepunerea declarațiilor de avere în termenele menționate mai sus constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la **50 lei la 2.000 lei**.

Fapta persoanelor care, cu intenție, depun declarații de avere care nu corespund adevărului constituie infracțiunea de fals în declarații și se pedepsește potrivit Codului penal.

Platforma e-DAI:
<https://dai.integritate.eu>

Manual de utilizare al deponentului:
https://dai.integritate.eu/docs/manual_deponent.pdf

Legături utile

Canal de Youtube ANI:
<https://bit.ly/3zH5dI8>

Tutoriale video:
<https://dai.integritate.eu/video.html>

Responsabili

Conform art. 5 din Legea nr. 176/2010: „*în cadrul entităților în care persoanele au obligația de a depune declarații de avere și declarații de interese, în conformitate cu prevederile legale, se desemnează persoane responsabile care asigură implementarea prevederilor legale privind declarațiile de avere și declarațiile de interese*”. În acest context, acesta împreună cu șeful instituției sunt responsabili de buna funcționare a sistemului declarațiilor de avere și de interese. Responsabilul desemnat cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere îndeplinește următoarele atribuții:

- **Pune la dispoziția personalului din instituție formularul declarației de avere și oferă consultanță** în vederea completării corecte a declarației și depunerea în termen a acesteia.
- **Primește, înregistrează și eliberează o dovadă de primire** la depunerea declarațiilor de avere. **Evidența declarațiilor de avere este ținută în Registrul declarațiilor de avere**, registru special cu caracter public prevăzut prin H.G. nr. 175/2008.
- **Trimite către ANI copii certificate ale declarațiilor de avere depuse, precum și o copie certificată a registrului special, în termen de cel mult 10 zile de la primirea declarațiilor de avere.**

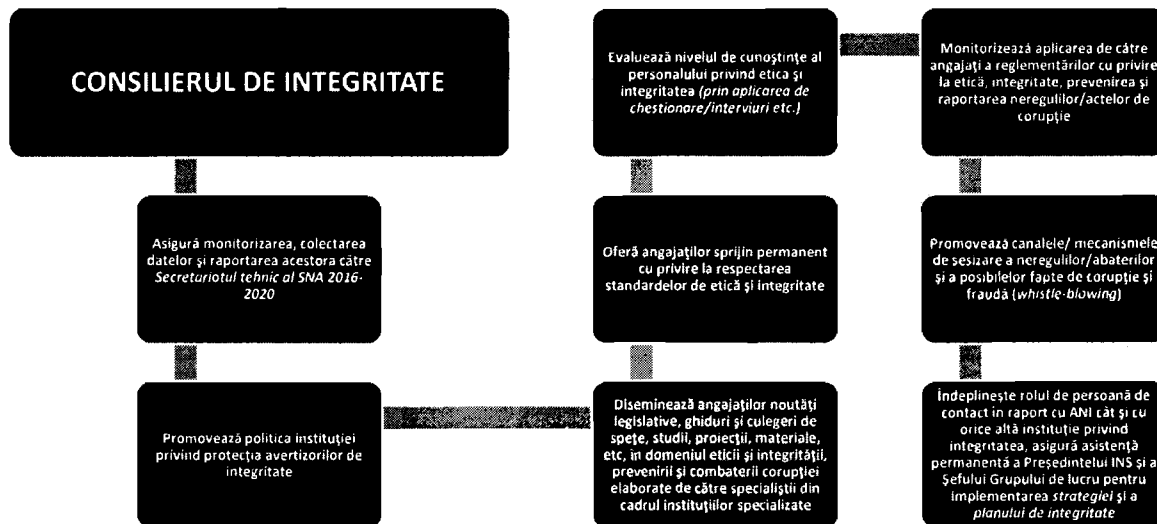
În cazul în care, în termen de 10 zile de la primirea declarației de avere, sesizează deficiențele în completarea formularului, recomandă persoanei în cauză (în scris) rectificarea declarației în termen de cel mult 30 de zile de la transmiterea recomandării.

Acordă consultanță, la solicitarea persoanelor care au obligația depunerii declarațiilor de avere, cu privire la conținutul și aplicarea prevederilor legale privind declararea și evaluarea averii, a conflictelor de interese și a incompatibilităților, **întocmind note de opinie** în acest sens.

- **Anonimizează datele cu caracter personal** (codul numeric personal, semnătura, adresa instituției care administrează activele financiare, respectiv adresa imobilelor declarate, cu excepția localității unde sunt situate), în termen de cel mult **30 de zile de la primire**, în vederea asigurării afișării și menținerii declarațiilor pe pagina de internet a instituției sau la avizierul propriu.
- **Întocmește o listă cu persoanele care nu au depus declarațiile de avere** în termenul legal, **informându-le de îndată și solicitându-le un punct de vedere în termen de 10 zile lucrătoare.**
- **Transmite către ANI lista definitivă cu persoanele care nu au depus în termen sau au depus cu întârziere declarațiile de avere**, însoțită de punctele de vedere primite, **până la data de 1 august a aceluiași an.**
- Pentru a veni în sprijinul persoanelor desemnate responsabili la nivelul instituției, ANI a publicat pe site-ul propriu *Ghidul persoanei desemnate cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese.*

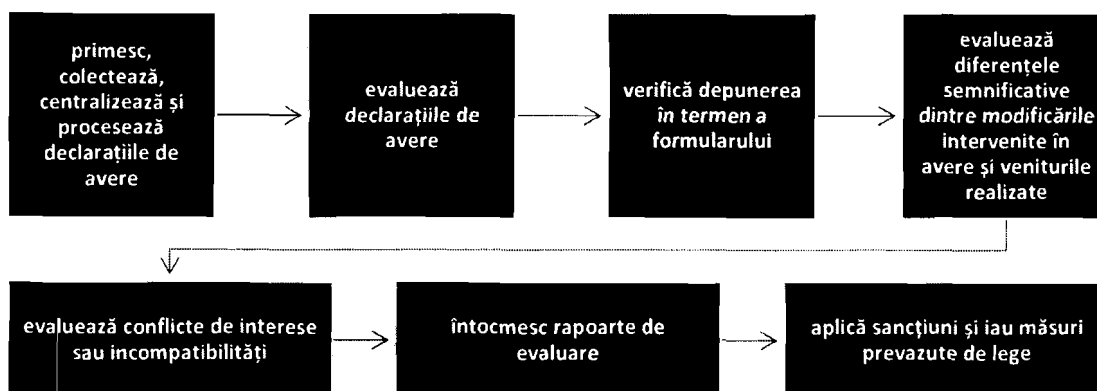
Neîndeplinirea atribuțiilor de către persoanele responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere, respectiv a obligațiilor de către conducătorul instituției constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 50 lei la 2.000 lei.

Aceeași măsură se aplică și în cazul în care se constată **neaplicarea sancțiunii disciplinare sau neconstatarea încetării funcției publice**, după caz, atunci când actul de constatare a rămas definitiv, dacă fapta nu constituie infracțiune.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

Agenția Națională de Integritate (ANI) este singura instituție la nivel național cu competență exclusivă în gestionarea sistemului de declarații de avere și de interese și identificarea, prevenirea și combaterea incidentelor de integritate. Respectând principiile cu care în exercitarea atribuțiilor proprii, ANI prin inspectorii de integritate desfășoară următoarele activități:

PROCEDURA DE EVALUARE A AVERII

Declanșarea procedurii de evaluare poate avea loc **din oficiu** sau la **sesizarea oricărei persoane fizice sau juridice**. Inspectorii de integritate din cadrul ANI, în urma repartizării aleatorii a lucrării, procedează la începerea activității de evaluare a declarațiilor de avere, a datelor, a informațiilor și a modificărilor patrimoniale existente | 29, după cum urmează:

- *până la informarea persoanei care face obiectul evaluării și invitarea acesteia pentru a prezenta un punct de vedere, desfășoară proceduri administrative, prin raportare exclusivă la informații publice;*
- *după informarea persoanei care face obiectul evaluării și invitarea acesteia pentru a prezenta un punct de vedere, solicită persoanelor fizice sau juridice și date ori informații care nu sunt publice.*

Acele întocmite de inspectorul de integritate pe baza datelor sau informațiilor care nu sunt publice, solicitate persoanelor fizice sau juridice, după începerea activității de evaluare, fără ca persoana să fie invitată și informată, sunt lovite de nulitate absolută.

Dacă, în urma evaluării, **inspectorul de integritate** din cadrul ANI constată diferențe semnificative între averea dobândită și veniturile realizate, acesta are **obligația** de a invita persoana care face obiectul evaluării pentru a prezenta un punct de vedere, **personal** (având dreptul de a fi asistată sau reprezentată de un avocat) **ori în scris**, respectiv **date sau informații pe care le consideră necesare**. Informarea și invitarea se fac prin poștă, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

Dacă persoana a cărei avere este evaluată este căsătorită ori dacă are copii în întreținere, în sensul Noului Cod Civil, evaluarea se va extinde și asupra averii soțului/soției și, după caz, asupra averii copiilor aflați în întreținere.

În limbajul de specialitate, prin **diferențe semnificative** se înțelege **diferența mai mare de 10.000 de euro (sau echivalentul în lei) între averea dobândită pe durata exercitării funcției publice și veniturile realizate în aceeași perioadă** de către persoanele care au obligația depunerii declarației de avere, fiind regăsite și sub denumirea de „**avere nejustificată**”.

Inspectorul de integritate poate solicita motivat tuturor instituțiilor și autorităților publice, societăților publice ori private, regiilor autonome, precum și altor persoane juridice de drept public sau privat, precum și persoanelor fizice, documentele și informațiile necesare desfășurării activității de evaluare, cu obligația păstrării confidențialității. Informațiile,

Înscrisurile și documentele solicitate, indiferent de suportul acestora, care ar putea conduce la soluționarea lucrării, trebuie comunicate ANI în termen de cel mult 30 de zile de la solicitare.

Pentru lămurirea tuturor aspectelor privind diferențele semnificative, poate fi efectuată o expertiză extrajudiciară, potrivit legii, cu acordul persoanei a cărei avere este supusă evaluării. Persoana a cărei avere este supusă evaluării are dreptul să-și aleagă un expert asistent, pe cheltuială proprie. În cazul în care persoana a cărei avere este supusă evaluării nu își dă acordul pentru efectuarea expertizei, inspectorul de integritate poate solicita judecătorei în a cărei circumscripție își are domiciliul persoana cercetată admiterea efectuării unei expertize extrajudiciare, pe cheltuiala Agenției.

Dacă, după exprimarea punctului de vedere al persoanei invitate, verbal sau în scris, ori, în lipsa acestuia, după expirarea unui termen de 15 zile de la confirmarea de primire a informării de către persoana care face obiectul evaluării, sunt identificate în continuare, pe baza datelor și informațiilor existente la dispoziția inspectorului de integritate, diferențe semnificative, inspectorul de integritate întocmește un raport de evaluare. În lipsa confirmării de primire a informării, inspectorul de integritate poate întocmi raportul de evaluare după îndeplinirea unei noi proceduri de comunicare.

Raportul de evaluare se comunică în termen de 5 zile de la finalizare persoanei care a făcut obiectul activității de evaluare și, după caz, organelor fiscale, celor de urmărire penală și celor disciplinare, precum și comisiei de cercetare a averilor din cadrul Curții de Apel competente.

În cadrul organelor fiscale și de urmărire penală se desemnează persoane responsabile pentru relația cu Agenția, care asigură declanșarea de urgență și cu precădere a procedurilor specifice în cadrul acestora.

Dacă în urma evaluării declarației de avere, precum și a altor date și informații, inspectorul de integritate constată inexistența unor diferențe semnificative între averea dobândită și veniturile realizate, întocmește un raport în acest sens, pe care îl transmite persoanei care a făcut obiectul evaluării. Acest raport poate cuprinde, dacă este cazul, mențiuni privind erorile constatate în ceea ce privește întocmirea necorespunzătoare a declarațiilor de avere și sugestii de îndreptare.

În cazul în care Comisia de cercetare a averilor constată, în continuare, existența unor diferențe semnificative sesizează Curtea de Apel, a cărei sentință poate fi atacată ulterior la Înalta Curte de Casație și Justiție. Decizia instanței se publică în Monitorul Oficial. Agenția

Națională de Integritate informează Agenția Națională de Administrare Fiscală în vederea demarării procedurii de confiscare și vărsare la bugetul de stat a sumelor confiscate.

Persoana care face obiectul evaluării poate contesta raportul de evaluare în termen de 15 zile de la primirea acestuia, la instanța de contencios administrativ.

Nerespectarea obligației de a răspunde solicitărilor Agenției Naționale de Integritate, prevăzute de lege, se sancționează cu amendă civilă de 200 lei pentru fiecare zi de întârziere.

Recomandări

Set de recomandări în vederea respectării și aplicării unitare a prevederilor legale Desemnarea prin act administrativ la nivelul instituției a responsabilului cu implementarea prevederilor legale privind declarațiile de avere.

Informarea categoriilor de personal din cadrul instituției cu privire la obligativitatea depunerii declarațiilor de avere în termenele prevăzute de lege, asigurând totodată diseminarea formularului însoțit de Ghidul de completare a declarațiilor de avere și de interese elaborat de ANI.

Colectarea și transmiterea în termenii a copiilor certificate ale declarațiilor de avere (fără anonimizare), respectiv a unei copii certificate a Registrului declarațiilor de avere către ANI. Aceste documente vor fi înaintate ANI însoțite de o adresă de înaintare care va cuprinde și datele de identificare ale persoanei/persoanelor responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese, în cadrul respectivei entități (numele și prenumele, numărul de telefon, adresa de email, precum și actul administrativ de desemnare).

Întocmirea și transmiterea anuală către ANI până la data de 1 august a listei definitive cu persoanele care nu au depus în termen sau au depus cu întârziere declarațiile de avere, însoțită de punctele de vedere primite.

Afișarea și menținerea declarațiilor de avere anonimizate pe pagina de internet a instituției (dacă există) sau la avizierul propriu, precum și arhivarea lor potrivit prevederilor legislative în domeniu.

Asigurarea participării la programe de instruire în domeniul implementării prevederilor legale referitoare la depunerea și completarea declarațiilor de avere a responsabilului. □ Evaluarea gradului de cunoaștere a normelor privind declararea averilor de către angajați prin aplicarea de chestionare de evaluare.

Solicitarea de puncte de vedere din partea ANI, telefonic și/sau în scris, în vederea clarificării anumitor spețe.

Ținerea unei evidențe de către responsabilul desemnat cu privire la: - numărul de sesizări ale ANI, - numărul de decizii ANI ca urmare a sesizărilor transmise de instituție, - numărul de decizii ale ANI puse în aplicare, - numărul de hotărâri ale instanțelor de judecată

ca urmare a sesizărilor ANI, - numărul de măsuri administrative adoptate pentru înlăturarea cauzelor sau circumstanțelor care au favorizat încălcarea normelor privind declararea averilor,
- numărul de consultații oferite de responsabilul desemnat.

Colectarea informațiilor relevante pentru indicatorul nr. 2 „Declararea averilor” din Inventarul măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției prin transmiterea indicatorilor aferenți măsurii preventive – Anexa 3 la SNA 2016-2020 și transmiterea acestora responsabilului SNA desemnat la nivelul instituției.